



Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Kultur- og kirke departementet
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 09/1054-2

Dato: 14. mai 2009

Høringsvar om forslag til oppheving av konsesjonsordningen for omsetning av videogram

Vi viser til høringsbrev fra departementet datert 2. april 2009, der departementet legger fram forslag om å oppheve konsesjonsordningen for omsetning av videogram.

Medietilsynet slutter seg til departementets forslag, og begrunner dette i hovedsak med at konsesjonsordningens formål og intensjon ikke lenger ivaretas med dagens ordning. Vi har imidlertid noen utfyllende bemerkninger om konsesjonsordningens formål, intensjon og om aldersgrenser.

Konsesjonsordningens to hovedformål og intensjon: Kulturpolitisk og kontrollpolitisk instrument

Vi er enig i departementets vurdering av konsesjonsordningen som kulturpolitisk instrument, og vi konkluderer med at ordningen ikke lenger har en kulturpolitisk funksjon.

Vårt hovedanliggende når det gjelder den kontrollpolitiske funksjonen er beskyttelse av barn og unge. Vår erfaring med konsesjonsordningen som verktøy for å kontrollere videobransjen, tilsier at den ikke har nevneverdig funksjon som sanksjonsinstrument.

Nye elektroniske omsetningsformer av videogram (VOD/klikkefilm) og salg og utleie av videogram via netthandel og postordre, gjør at kravet til konsesjon fra en kommune virker urimelig siden slik omsetning gjør det mulig å nå langt utover en kommunegrense. Vi deler departementets syn om at den kontrollpolitiske begrunnelsen for konsesjonsordningen er vesentlig svekket.

Imidlertid vil vi påpeke at fjerning av konsesjonsordningen vil frata kommunene og Medietilsynet hjemmel til å kontrollere utsalgs- og utleiesteder for videogram, jf. lov om film og videogram § 2, tredje ledd. Dersom brudd på lov om film og videogram oppdages, vil ikke kommunen lenger ha mulighet til å sanksjonere utsalgsstedet ved å inndra konsesjonen.

Eneste sanksjonsmulighet som gjenstår er å anmelde utsalgsstedet eller forhandleren til politiet for brudd på bestemmelsene i lov og forskrift om film og videogram, og gjennom rettsapparatet bruke sanksjoner etter kap. V i lov om film og videogram eller eventuelt straffelovens §§ 204, 204a eller 382.

Disse sanksjonsmulighetene kan ses uavhengig av en konsesjonsordning, dvs. at disse sanksjonsmulighetene i utgangspunktet kan være tilstrekkelige som et verktøy for å beskytte barn og unge og for å håndheve samfunnets grenser for vold og pornografi.

Medietilsynets erfaring med bruk av disse sanksjonsmidlene er imidlertid at det virker som om disse lovbruddene ikke prioriteres av politi og påtalemyndighet.

Etter Medietilsynets vurdering er beskyttelse av barn og unge det mest tungtveiende samfunnsmessige hensyn som ligger bak konsesjonsordningen. Som departementet påpeker er imidlertid en konsesjonsordning i seg selv en svært inngripende form for regulering, og en slik ordning bør derfor kun benyttes i helt spesielle tilfeller og må kunne begrunnes i tungtveiende samfunnsmessige hensyn. Hensynet til beskyttelse av barn og unge blir ikke ivaretatt gjennom konsesjonsordningen i seg selv.

Vi har for øvrig ingen kommentarer i denne omgang til departementets forslag om ikke å endre konsesjonsordningen for visning av film eller videogram i næring.

Aldersgrenser

Når det gjelder aldersgrenser, har vi bemerkninger til bestemmelsene om alder på den personen som omsetter videogram til forbruker og til aldersgrenser på videogram for omsetning til forbruker.

Alder på den personen som omsetter videogram til forbruker

I visse tilfeller kan dagens regel om at den som omsetter videogram til forbruker må være 18 år, virke urimelig og utdatert. Dette gjelder for eksempel salg av DVD-er for barn i familie- og fornøyelsesparker og lignende. På den andre siden vil det imidlertid være uheldig om noen under 18 år solgte videogram med 18-årsgrense. En regel bør derfor sikre at den som omsetter et videogram til forbruker har nådd den aldersgrensen som er satt for omsetning av videogrammet. Medietilsynet ser også at dagens regel kan virke utdatert sett på bakgrunn av at mer omsetning av videogram vil foregå elektronisk over nettverk framover.

Aldersgrenser på videogram

Vi støtter departementets forslag om en ny § 9 om aldersgrenser ved omsetning av videogram, men vi mener at det bør tilføyes en regel om at den som omsetter et videogram skal ha nådd den aldersgrensen som er satt for omsetning av videogrammet.

I tillegg bør det være krav om et godt synlig merke på forsiden av omslaget og et godt synlig merke ved elektronisk omsetning av videogram. Etter initiativ fra bransjen selv og Medietilsynet er det utarbeidet tydelige merker som i dag brukes av mange distributører ved merking av aldersgrenser på videogram. Denne bruken bør forskriftsfestes, slik at distributørene blir pålagt å bruke dette til fordel for forbrukerne.

En annen problemstilling knyttet til aldersgrenser på videogram, er at noen distributører bruker omslag med utenlandsk aldersmerking.

Vi har eksempler på at dette kan skape forvirring hos publikum.

I enkelte tilfeller ser vi at det er ganske stor avstand mellom den utenlandske aldersgrensen og den aldersgrensen som ville blitt satt av Medietilsynet dersom videogrammet hadde vært vurdert for visning i næring.

Det bør derfor vurderes retningslinjer for distributører om fastsetting av aldersgrenser på videogram for omsetning i næring utover den oppfordringen til distributørene som ligger i dagens § 8-3 i forskriften om film og videogram.

Med hilsen

Eva Liestøl e.f.
områdeleder – brukertrygghet

Ove Watne
rådgiver